

העיתון ד"ר דוד פסיג מדווח מסיליקון וואדי

www.passig.com

בוקר טוב אירופה!

אחר שנים של אופוריה בדרכם הכלכלית והחברתית, האירופאים מתחילים להתעורר מחלום מתוק למציאות קשה. ייתכן והם מתחילים את הדרך לרפורמות שיבטיחו עתיד טוב יותר לקהילייה הצעירה.

ביקורת עצמית קשה

במשך 13 שנה Michel Camdessus כיהן בראש ה-IMF. במשך שנים אלו הוא עיצב לכלל שלמות את אומנות הכנת התקציבים הלאומיים של מדינות במצוקה כדי שיביאו לצמיחה. לפני חמשה חודשים הוא מונה על ידי ממשלת צרפת במטרה לבחון את הסוגיה מדוע צרפת לא מצליחה לצמוח כמצופה. בסוף אוקטובר 2004 הוא הוציא דו"ח שהרבה היו מעדיפים לקבור מבושה. השורה התחתונה שלו היא כי בלי שינוי רדיקלי בסטטוס-קוו—החל משבוע העבודה הקצר, ועד לקיצוצים המוגזמים בחינוך הגבוה—ההתדרדרות הכלכלית של צרפת תהיה בלתי הפיכה תוך עשר שנים. העובדה שהביקורת הזו באה מפונקציונר מקובל בחברה הצרפתית מכאיבה במיוחד לצרפתים בימים אלו.

אפשר לחוש ברוח ביקורתית זו בכל רחבי אירופה כיום. מספיק לערוך חיפוש ברשת בשני מונחים "עתיד אירופה" וכבר מרגישים שמשהו שהיה טמון עמוק מתחת לפני הקרקע פרץ לדיון הציבורי. ביקורת עצמית זו באה מהדמויות הבכירות ביותר ביבשת. למשל, שר האוצר הגרמני Hans Eichel הצהיר בחודש שעבר כי הגיע הזמן להכיר בעובדה שאירופה לא תצליח לעמוד במטרה שהציבה לעצמה: לעבור את קצב הצמיחה של ארה"ב בשנת 2010. בבריטניה, נציב הביטוח הלאומי האחראי על הפנסיות, הצהיר כי שנים-עשר מליון האנשים העומדים לצאת לפנסיה בקרוב יצטרכו להסתפק בזכויות מופחתות אם הם רוצים להמשיך לקבל תשלומי פנסיה לשנים הקרובות.

אך מעל כולם מכביר לעשות ראש הממשלה לשעבר של דנמרק Wim Kok, אשר התמנה על ידי האיחוד האירופי לכתוב דו"ח בעניין עתידו של האיחוד. הדו"ח שחלקים ממנו מתחילים לדלוף אמור להתפרסם בקרוב. Kok כנראה הולך לטעון בו כי ללא קיצוצים עמוקים ומאמצים לרוחב היריעה להגביר את החדשנות העסקית, כלכלת אירופה לא רק שלא תצמח אלא תמשיך להתדרדר. "מה שמונח על כף המאזניים, כתוב באחד העותקים שדלפו, "אינו אלא קיומה של אירופה כקהילייה ובמידה רבה גם החיוניות והרלבנטיות של הציביליזציה האירופית."

מחיאות כפיים

התפרצותם של דעות כנות כאלו מזמינות מחיאות כפיים. במשך 20 השנים האחרונות אירופה היתה שרויה במצב של הכחשה עמוקה. על אף שהיו כל כך הרבה אינדיקטורים שהקהילייה

האירופית נעה בכיוונים מוטעים וכי היא נשרכת אחר צמיחתם של כלכלות אחרות כמו זו של ארה"ב ומרבית מדינות אסיה, הפוליטיקאים המשיכו להבטיח לאזרחי מדינותיהם כי המודל החברתי האירופי, הכה אהוב, יוכל להמשיך להיות מובטח ללא צורך לגעת בו. אך ממש כפי שהדרך הטובה ביותר לאלכוהוליסט להתחיל לטפל בעצמו היא ראשית להכיר בעובדה שהוא אלכוהוליסט, כך אישורה של אירופה כי מצב העניינים הוא בכי רע יכול להבטיח טיפול נאות באתגרים שהביאו את צמיחת כלכלתה לעצירה כמעט מוחלטת. זה מכבר יש בידי האירופאים תוכנית פעולה של 12 שלבים להבריא את כלכלתם. מה שהם צריכים לעשות זה להתחיל להכין את האוכלוסייה שלהם לקבל את המחיר לדרך ההבראה.

אומץ פוליטי

נראה כי המציאות המרה מתחילה לחלחל לתודעה של מקבלי ההחלטות. הבעיה המרכזית של אירופה היא הפיריון בעבודה. יש הטוענים שהבעיה היא לא כל כך ביחס לקצב הפיריון האמריקאי, אלא ביחס לעברם האירופי. קשה לראות כיצד אותם פוליטיקאים שהטיפו בפה מלא עד כה בכיוון מסויים יוכלו לשנות את הסלוגנים שלהם בכיוון הפוך. אבל אם להסתפק בסימנים הראשונים זה מתחיל לעודד.

אפשר להתחיל לראות שההצהרות נושאות פרי. שר האוצר הצרפתי מבקש לפגוע בציפור נפשה של האומה הצרפתית. הוא דוחף לשינוי בשבוע העבודה בן 35 השעות שאיפיון כל כך את הצרפתים. הוא מבקש להעלות בחזרה את שבוע העבודה ל-38 ואף ל-40 שעות. ראש ממשלת איטליה עסוק כל כולו בהליכי הפרטה. מאז 1994 הוא מכר נכסים בסדר גודל של 106 מיליארד דולר. רק בשנת 2004 הוא הכניס לקופה 20 מיליארד דולר. ותוכניתו של קנצלר גרמניה בשם Agenda 2010 מכוונת את חיציה ליסודות העמוקים ביותר של מדינת הרווחה כמו הזכויות המאוד נדיבים למובטלים.

אומנם קצב ההצהרות והעשייה קולח באיטיות. אך עדיף כך מאשר בכלל. אירופה שצומחת היא אינטרס כלל עולמי. במיוחד אחר הנסיון ההיסטורי לאחד את השוק לחטיבה כלכלית ופוליטית מגובשת. לכן כל שינוי לטובה בכלכלת היבשת יכול לסמן שינוי לטובה בכל הכלכלות הקרובות והרחוקות ממנה.